

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Georgikon Campus

Mezőgazdasági mérnök alapszak

**A Pusztaszabolcsi Agrár Zrt. növénytermesztési technológiáinak
értékelése**

Belső konzulens: Dr. Tóth Zoltán
egyetemi docens

Készítette: **Rédli Eszter**
HZKRYK
nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Agronómia Tanszék

Készthely

2023

A Pusztaszabolcsi Agrár Zrt. növénytermesztési technológiáinak értékelése

Rédli Eszter

Mezőgazdasági mérnök, BSC – alapszak, nappali munkarend

Növénytermesztési-tudományok Intézet Agronómia tanszék

Belső témavezető: Dr. Tóth Zoltán egyetemi docens, Agronómia tanszékvezető

A szöveg, a betűtípus és az oldal formátuma: Garamond12-es betűméret, sorkizárt, normál 1,5-es sortávolság, alsó és felső margó 2,5 cm, jobb oldali margó: 2,5 cm, bal oldali margó 2,5 cm.

Napjaink mezőgazdaságának, mezőgazdasági termelőinek számos régi és új problémával kell megküzdenie, olyan kritériumoknak kell minőségi, mennyiségi elvárásoknak, gazdaságossági mutatóknak és környezetvédelmi paramétereknek és jogszabályi előírásoknak kell megfelelniük, melyek mellett a termelés jövedelmezőségi szintjének tartása nagy kihívást jelent. Az utóbbi időben az előtérbe kerülő mennyiségi termelés következtében a minőségi árunövénytermelés kezd háttérbe szorulni. Ezzel párhuzamosan előtérbe került a jól gépesíthető kultúrák termesztése. Lecsökkent a nagy területen termesztett növényfajták száma, a vetésforgók minden gazdaságban egyre homogénebbé válnak. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy hazánkban a vetésterület közel 80%-án az alábbi 5 növény található meg, ezek név szerint a búza, a kukorica, a napraforgó, a repce és az árpa.

Dolgozatom során betekintést szerettem volna nyerni egy aktívan és eredményesen működő mezőgazdasági üzem növénytermesztési technológiájába, ezen keresztül megismerni a legtöbbet termesztett növénykultúrák viselkedését szántóföldi körülmények között, reakcióját az eltérő termesztési tényezőkre, illetve az eredményes árunövénytermelés korlátait. Dolgozatom írása során megismerhettem a Pusztaszabolcsi Agrár Zrt.-n keresztül a nagyüzemi körülmények közt zajló növénytermesztés technológiáját, emellett azt a jól működő körforgást is, ahol a növénytermesztési és az állattenyésztési ágazat egymást kiszolgálva dolgozik és termel.

Szakdolgozatomban a Pusztaszabolcsi Agrár Zrt. által termelt három fő árunövény terméseredményeit vizsgáltam meg 5 évjáraton keresztül. Megvizsgáltam, hogy a kukorica, az őszi búza és a napraforgó milyen mértékben reagál az előveteményhatásra, az eltérő talajkötöttségre és az évjárathatásra. Az évjárat értékeléséhez a havi csapadékösszegeket és a havi középhőmérséklet értékeket használtam, melyet az Országos Meteorológiai Szolgálat martonvásári mérőállomása biztosította számomra. A martonvásári mérőállomás Pusztaszabolcshoz hasonlóan a Mezőföld

szívében található. Nyilvántartásukban több évre visszamenőleg hiteles adatokat találtam, akár napi bontásban is a csapadék és a középhőmérsékleti értékek alakulásáról, így nem csupán az adott tenyészidőszak alatt lehullott csapadékmennyiségről, hanem a csapadék eloszlásáról, és a tenyészidőszak alatti folyamatos hőmérsékleti változásokról is pontos képet kaptam.

2017/18-as tenyészidőszaktól a 2021/22-es tenyészidőszakig bezárólag, vetéstől betakarításig megvizsgáltam a kukoricára, az őszi búzára és a napraforgóra ható csapadék, hőmérsékleti értékeket, ezt neveztem évjáráthatásnak, valamint a különböző elővetemények és a talajkötöttség hatását.

Összefoglalásként megállapítom, hogy a kukorica esetében a termésmennyiséget az évjáráthatás, azon belül is a csapadék, csapadékeloszlás befolyásolja. A jó elővetemény megválasztása szintén fontos a kukorica termesztése során, ám ez kevésbé befolyásolja, mint az évjárat. A kukoricát legkevésbé befolyásolta a talajkötöttség, így elmondható, hogy a kukorica szinte bármilyen kötöttségű talajon termeszthető. Az őszi búza termesztése során a legfontosabb odafigyelni az elővetemény megválasztására, ugyanis a termesztőnek ebben van a legnagyobb befolyása. Igaz, hogy az őszi búza egyforma intenzivitással reagál az évjárat- és az előveteményhatásra, azonban a tenyészidőszak éghajlati tényezőit nem lehet befolyásolni. A napraforgó számára szintén fontos, hogy a csapadék megfelelő időpontban és mennyiségben érkezzon, ám a 3 növény közül ez tűnt a leginkább szárazságtűrőnek. A napraforgót kevésbé befolyásolta az elővetemény, így célszerűbb figyelembe venni a talajkötöttségi tényezőket. Lazább talajokon akár 1 t/ha-os terméstöbbletet produkál. Amennyiben rendelkezésre állnak talajvizsgálatok, úgy a termőhely megválasztása során érdemes figyelembe venni az Arany-féle kötöttségi számokat. Mindezek mellett nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy az eredményes termelés érdekében elengedhetetlen a megfelelő agrotechnikai módszerek alkalmazása, a korszerű gépek alkalmazása, valamint a megfelelő tápanyagutánpótlás.